

TALLER DE "PATCHWORK POETRY"

José Luís Bartolomé. IES Montsacopa, Olot.

El terme "patchwork poetry" probablement no figura com a gènere dins de cap antologia o enciclopèdia de la literatura. És una poesia de retalls, de "bits and pieces", que parteix de la premissa que res no és absolutament nou ni original, ja que es pot regenerar la bellesa a partir de "veus ja sentides".

Algunes produccions poden semblar minimalistes (epigrames), d'altres dadaistes pel que poden tenir d'irracionalitat deliberada. Em va sorprendre i em va fer pensar molt un correu electrònic d'una companya que va assistir a aquest taller durant les jornades: "Em va agradar el teu taller *zen*".

Realment, el *patchwork* pot resultar moltes coses. Jo fa anys que el conreo com a *divertimento* personal, i com a eina pedagògica a l'aula. Davant dels alumnes l'he definit com a poesia de reciclatge: unes paraules o unes línies poden prendre noves vides i noves formes en altres contextos. Escriure poesia augmenta la nostra autoestima i espiritualitat. Val la pena fer-ne alguns tastets.

Què hom pot manllevar? Literalment

- . títols de cançons
- . frases idiomàtiques
- . títols de quadres
- . títols de llibres
- . lèxic d'una llengua exòtica
- . versos d'altres poemes
- . paraules d'una determinada grafia per experimentar al·literacions
- . títols de pel·lícules

Amb finalitats pedagògiques funcionen més bé els títols de cançons i de pel·lícules. Dos exemples de poemes de retalls de títols de cançons. El plantejament per al primer és el següent: facilitar els títols de les dotze peces d'un àlbum de Mark Knopfler (*Ca!*). Proposar una d'aquestes peces a l'esquerra com a títol del poema ("Irish Love"). Els candidats a poetes "patchwork" han de construir un poema de quatre o cinc versos ordenant alguns d'aquells títols de manera efectista, com el que es llegeix a la dreta

Irish Boy	"Irish Love"
The Road	
Waiting for her	Meeting under the trees
Irish Love	In a secret place
A Secret Place / Where Will You Go?	Fear and hatred
Father and Son	Love and guilt
Meeting Under the Trees	The long road
Potato Picking	
In a Secret Place	
Fear and Hatred	
Love and Guilt	
The Long Road	

Encara que el millor sigui mantenir-se al marge, el professor pot estimular o conduir la creativitat de diverses maneres. En un segon exemple, es faciliten les cançons dels

quatre àlbums del grup irlandès The Corrs (*Forgiven, Not Forgotten; Talk On the Corners; In Blue; Borrowed Heaven*). Aquí no podem reproduir per motius d'espai aquest aplec de més de trenta títols. Aleshores el professor en proposa un com a títol del poema ("Queen of Hollywood") i dona algunes pistes sobre el seu contingut

It's the story of a girl who is not happy at home. Her dream is to become a movie star, so one day she runs away and ...

Es decideix també si ha d'haver un "happy ending" o no. S'acorda que sí (a la cançó la noia acaba força malament als carrers de Los Angeles). Fil a l'agulla i a escriure poemes com el següent

"QUEEN OF HOLLYWOOD"

Hurt before
Breathless
Long night
Time enough for tears
No more cry
Give it all up
Even if
Heaven knows
Hideaway
Rebel heart
Runaway
Summer sunshine
The right time
Silver strand
Little Wing
Borrowed heaven
So young

Alguns exemples de poemes cinematogràfics provenen del meu llibre *Who Pays the Ferryman?* Cal insistir que no és precís haver vist les pel·lícules, que el guió no ha de guardar cap mena de relació amb el teixit del poema. Que es tracta, senzillament, de manllevar, de pispar títols que ens inspirin idees i sinestèsies. Després s'han de deixar reposar i elaborar-los com si es tractés d'un mosaic. Per a la classe d'anglès òbviament s'ha de treballar amb els originals anglesos. També aquí el títol del poema és el reciclat del d'una pel·lícula

TIGHTROPE

If you believe
Don't look behind you
Stand by me
Breathless
Waiting to exhale
A Change of Seasons

També per a la classe d'anglès o com a exercici personal de creativitat es poden redimir els títols originals de pel·lícules de parla no anglesa

EINE REISE INS LICHT

The Winter of our Dreams
The Corn is green

YESTERDAY'S ENEMY

Closing party
When the sky falls
Dans le rouge du Couchant
Lost in Translation

Al taller varem realitzar algunes mostres de poemes cinèfils espontanis amb títols recents de les cartelleres barcelonines (emprant exemplars de *Catalonia Today*)

SHARK TALE

Whale Rider
Chat noir, Chat blanc
Big Fish
Coffee and Cigarettes
Before Sunset

Alguns trets d'aquesta poesia a l'hora d'elaborar-la, segons els meus criteris, serien:

- vers lliure
- absència de rima
- recerca de la sonoritat i al·literació
- construcció efectista per trobar un missatge clar o críptic
- tria de paraules: cal parar-se a sentir la seva musicalitat i color
- hem de creure en les forces còsmiques que atreuen les paraules amb un magnetisme invisible, indescriptible
- light work: enjoy yourself! If you don't like a particular pick of words, disregard it and try some other stuff
- let your imagination flow. Don't think twice
- short rather than wordy
- punctuation (I never use it) is up to you

Hi ha una altra vessant de la poesia de retalls amb finalitat pedagògica: els poemes bilingües. Tenint en compte la multiculturalitat de les nostres aules actuals pot ser un bon procediment de germanor de sensibilitats. Novament es tracta de facilitar un reguitzell de paraules o frases idiomàtiques relacionades amb un tema (school, work, seasons...) Els alumnes en trien les que necessitin per construir un poema curt o llarg segons la seva tècnica i talent. Els següents exemples en anglès i xinès varen ser llegits a l'aula per alumnes nacionals (English) i forans (Chinese)

“WISH”

Go to school, hope
Go to work, jail
Now cry
Someday joy

“PATH”

Field
Alone
Hungry
Bird
Cloud
Cry
Rain
Help
How much?
Rice
Medicine
Coat
Hope
Joy
How far?

“RÌCHU”

Shàng Xué, pàngwàng
Shànbān, jiānyù
Xiànzài kǔ
Yóuyitian Yúkuai

“XIAOLÙ”

Tián
Dàndú
È
Niáo
Yún
Ku
Yu
Bangzhù
Duoshao
Mi
Yào
Dàyt
Pàngwàng
Yúkuai
Duoyuan?

Algunes mostres de poesia exòtica cerquen el conreu lúdic de l'eufonia, i serveixin perquè els alumnes practiquin a dojo el “Excuse me. How do you say.....in Japanese?”

“Euphony” (pleasantness of sound)

Find a title for this bilingual poem. It must sound pleasant to your ears in both languages!

--	--

Kumori	Cloudy
Arashi	Storm
Kosame	Light rain
Mirin	Sweet rice wine
Itsu?	When?

Després de nombrosos tests eufònics, es pot arribar a la conclusió que “Toshi” (Year) o “Tenki” (Weather) poden ser uns títols força acurats.

Una darrera mostra de poesia bilingüe es fa servir com a endevinalla filològica o joc dels desencerts. Després d’algunes breus explicacions sobre l’article “AL” en àrab, amb l’observació (el títol en negreta) i deducció (desert = sahra) es pot completar la versió d’un poema aparentment “nonsense” com el següent:

Riddle

Complete the Arabic version of the English poem. Put the following words in the gaps at random or trying to make right guesses. Compare your version with your partner’s.

Al-laila, huná, **Mátar**, ázraq, ash-shams, ahmar, as-sahra

“RAIN”	“ _____ ”
The night is black aswad
The river is blue	an-nahr
The desert is green akhdar
The wine is red.	al-khamr
I am here,	Anà,
The sun is there hunák

La presència de companys de parla àrab a la classe pot reduir el temps de recerca filològica: “Ahmed, how do you say ‘rain’ in Arabic?” Resultaria més engrescador reservar, però, la seva participació per a la lectura a dues veus (English / Arabic) un cop s’hagi resolt el galimaties

“ *Mátar*”

*Al-laila aswad
an-nahr ázraq
as-sahra akhdar
al-khamr ahmar.
Anà huná
ash-shams hunák*